

KLUKA HAJNALKA (1964-2023) magyar nyelv és irodalom, orosz, finn szakos tanár, mesterpedagógus

Kluka Hajnalka 1964. április 19-én született a Nógrád megyei Bercelen. Édesapja Kluka László, édesanyja Pilishegyi Ibolya. Általános és középiskolai tanulmányait Tiszafüreden végezte, a Kossuth Lajos Gimnáziumban érettségizett, majd felvételt nyert a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemre, magyar nyelv és irodalom – orosz nyelv és irodalom szakra. 1987-ben szerzett oklevelet, és még abban az évben munkába állt a **Debreceni Ady Endre Gimnáziumban**. Egész életében ezen az egy munkahelyen dolgozott, második otthonának tekintette az iskolát. Folyamatosan képezte magát. A rendszerváltás után letette angol nyelvből a középfokú nyelvvizsgát. A Debreceni Egyetemen elvégezte a finn nyelv és irodalom szakot. Középiskolai tanári pályájához kapcsolódóan mestertanári minősítést szerzett. Számos vidéki iskolában szakértőként segítette a pedagógiai munkát, részt vett a tanár kollégák minősítési rendszerének működtetésében. A tanári és osztályfőnöki feladatok ellátása mellett számos tanítványát készítette fel tanulmányi versenyekre.

Életét két fontos helyszínen töltötte be, s az azokhoz tartozó személyek mindvégig meghatározták mindennapjait. Az első Tiszafüred, a szüleivel, a volt iskolatársakkal, barátokkal, a gyermekkori emlékekkel, a hetente vagy kéthetente történő hazautazásokkal az albérletből, később már a saját lakásából. Ezek a hétvégék feltöltötték, megnyugtatták, biztonságérzetét megtartották. A szüleihez nagyon ragaszkodott. Büszke volt édesanyjára, aki a tiszafüredi gimnázium magyar-történelem szakos tanáraként ismert személyiség volt, ismerhették őt költőként is, mert több verseskötettel is büszkélkedhetett. Édesapja pedig, aki építőipari szakipari művezetőként, később munkavédelmi és tűzrendészeti vezetőként dolgozott Tiszafüreden, biztos, körültekintő, gondos vezetője volt a háromtagú családnak.

A másik helyszín Debrecen, a Debreceni Ady Endre Gimnázium. Ez lett a második otthona, a kollégák és a diákjai pedig a második családja. A fizikai tevékenységek, a kirándulások nem vonzották, igazi szellemi ember volt. Mindent szeretett, ami a gondolkodást, memóriát igénybe vette, amit tanulni lehetett, amivel több ismeretet szerezhetett. Így magyar–orosz szakos tanárként még elvégezte a finn szakot, angol nyelvvizsgát tett, mestertanárrá képezte magát, sokat olvasott, keresztretjvényt és más rejtvényeket is fejtett, amiket beküldött, és többször sikerrel járt. Gyors felfogóképessége, kitűnő memóriája (amit kevesen ismertek), segítette a tanításban, ennek szentelte minden erejét, tudását, napjait, éveit. Első volt számára az órákra való lelkiismeretes készülés, a tananyag érthető, élvezetes átadása, a feleltetés, a dolgozatjavítás, a memoriterek számonkérése, a helyesírási diktátumok következetes ismétlése, helyesírási és egyéb versenyekre való precíz felkészítés.

Jószívú, segítőkész tanárként érdekelte a tanítványai eredménye, tovább haladása, külön foglalkozott velük, magánórákat is tartott. Ha szellemi feladatokról volt szó, kollégák, diákok mindig számíthattak rá. Szerény, csendes, visszahúzódozó volt, de sokat, kitartóan, nagy munkabírással dolgozott. A diákjai ilyenek ismerték, és így szerették meg.

Sajnos szeretett pedagógiai munkáját betegsége félbeszakította. Édesanyja 2021-ben bekövetkezett elvesztése után nem sokkal már érezte autoimmun betegségét, amely az utolsó évben fokozatosan egyre súlyosabbá vált, és amelynek eredetét a számos vizsgálat és kezelés ellenére nem tudták megállapítani. Betegségének lassú kialakulása és előrehaladása az erejét megtörte, de utolsó percig ragaszkodott az élethez, szavai szerint az éltette, hogy mellette volt szerető, gondoskodó édesapja és az a remény: ha meggyógyul, újra taníthat. November közepén egy hirtelen rosszullet után bekerült a debreceni klinikára, állapota napok alatt jelentősen rosszabbodott, és Kluka Hajnalka 2023. november 19-én, vasárnap, pontosan két évvel édesanyja halála után elhunyt. Utolsó szavaival a tantestületet üdvözölte, így búcsúzott attól a helytől, ahol egyfolytában 25 évet töltött munkával, tanítással.

A Debreceni Ady Endre Gimnázium tantestülete 2003-2018 között titkos szavazással döntött arról, hogy melyik pedagógust illesse meg hosszú évek kitaró oktató-nevelő, tehetséggondozó munkája és egyéb, az iskola életét előre vivő, meghatározó tevékenysége elismeréseként az Ady-gyűrű. Kluka Hajnalka 2007-ben, ötödikként vehette át az akkori Ady-gálán Rózsavölgyi Gábor igazgató úrtól a tantestület által számára odaítélt Ady-gyűrűt.

Az olvasás népszerűsítésének elkötelezett híveként egyik megalapítója és 16 éven át szervezője volt az „Olvass többet! Határtalanul-magyarul” című nemzetközi olvasást népszerűsítő programnak, melyben kiemelkedő eredményeket értek el tanítványai. Másfél évtized alatt 33 szépirodalmi alkotást ajánlott, dolgozott fel, szövegértéses és olvasmányt feldolgozó feladatlapokat állított össze s értékelt. A komplex személyiségfejlesztő programmá váló „Olvass többet!” verseny legeredményesebb adys végzős diákjai számára

szervező kollégáival díjat alapított, s tudományos konferenciákon, tudásmegosztó szakmai napokon népszerűsítette a versenyt.

A Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma által szervezett Szabó Magda irodalmi-történelmi emlékversenyen az általa felkészített diákok folyamatosan kiváló eredményeket értek el. Legtöbb tanítványa sikeres felvételt nyert a felsőoktatásba és később diplomát is szerzett az általa átadott tudásnak köszönhetően. Sokakat az ő munkássága inspirált abban, hogy a tanári pályát válasszák.

2023-ban összeállította és sajtó alá rendezte a költőként is ismert édesanyja posztumusz verseskötetét Percze Miklóssal együttműködve a Kalamáris Kiadó gondozásában. A 2023. július 12-én a tiszafüredi könyvtárban tartott könyvbemutatón részt vevő barátai és tisztelői, köztük Tiszafüred város polgármestere, még nem sejtették, hogy ez az alkalom volt az utolsó nyilvános szereplése.

2023 szeptemberében a Debreceni Ady Endre Gimnázium 40. tanévet ünneplő rendezvényre kötetbemutatóval egybekötött könyvkiállítást szervezett, felkérve azokat az egykori adys diákokat, akiknek verseskötetei, regényei, tudományos írásai, szakkönyvei, tankönyvei jelentek meg.

Két gondolatsor egykori tanítványaitól, elsőként *Jene Zsófia* jogázhallgatótól:

„Kluka Hajnalka tanárnő nem négy éven át tanította osztályunknak a magyar irodalmat és nyelvtant. Emberi, szakmai nagyságát és alázatát mi sem bizonyítja jobban, hogy amikor egy »elvarázsolt« művész-filmesztéta kollegától átvette a csapatunkat, szeme sem rebbent az első órák tájékozódó, ismerkedő percei után. Pedig rá kellett döbbsennie, hogy valójában semmit sem tudunk. Visszafogott, halvány, megfejthetetlen Mona Lisa-mosolya mögött szilárdság, szakmai elkötelezettség rejtőzött. Türelemmel, szeretettel és kitartással építgette újra, vagy inkább föl azt a tudás- és élményanyagot, mely folyamat végén, az érettségig senki sem vallott szégyent. Sőt! Mi is meglepődünk azon, hogy néhány év múlva milyen sokan számoltak be arról, hogy »magyartanárságra« adták a fejüket...

Saját, személyes kapcsolatomban huszonöt évvel később mélyült el igazán Hajnival. Már gimnáziumi éveim alatt is türelemmel és féltő gondnal terelgette kezdő írói, fordítói és költői tollpróbálgatásaimat. Negyedszázad múlva, amikor azzal kerestem fel, hogy vállalná-e első önálló regényem könyvbemutatójának moderálását, azonnal igent mondott. A vállalás nem csupán a kávézó-sütizős találkozóról szólt az Ady melletti Művészbizottságban, hanem komoly beszélgetésekről, tervekről, tapasztalatcseréről, hiszen akkor jómagam is már másfél évtizede pedagógusként éltem dolgozó hétköznapjaimat. A könyvbemutató olyan volt, mint Hajni: egyszerű, letisztult, visszafogott, mégis tartalmas. Családi hangulatot teremtett érzékeny, hozzáértő vezetésével, melyet a meghívottak, ismerősök még hosszú ideig elismeréssel emlegettek. Nagy megtiszteltetés volt számomra, amikor gimnáziumunk 40 éves jubileumán még vele ülhetünk körbe, s megvalósíthatta utolsó nagy álmát: az Adyhoz kötődő írók, költők kerekasztal-beszélgetését, kötetünk bemutatását. Nemrég elkészült meséskönyvem is átküldtem neki néhány hónapja, melynek testi gyöngesége ellenére is igen örült, s megígérte, hogy átolvassa... Erre itt, földi körülmények között már nem kerülhetett sor, de hiszem, hogy izzig-vérig irodalmár lelke, példája, ereje sokunkban tovább él, gazdagít...”

Egy másik tanítványa, *P. Kárán di Júlia* így emlékezik:

„Azon szerencsések közé tartozom, akiket Kluka Hajnalka tanárnő, Hajni néni négy éven át vezetett a magyar nyelv és az irodalom izgalmas ösvényein. Tudása megkérdőjelezhetetlen volt, hivatása iránt érzett elkötelezettsége pedig egész lényét áthatotta. Az orosz irodalom és József Attila költészete különösen közel álltak hozzá, mikor ezekről beszélt, szinte ragyogott. Óráit mindig élményszerűen, magával ragadó szenvedéllyel tartotta, teljességre törekvően, gondolkodásra ösztönzően. Nyitott, motiváló hozzáállásával, őszinte érdeklődésével képes volt egy olyan világot teremteni, ahol mindenki egyenlőnek érezhette magát, önálló véleményt alkothatott egy-egy olvasott műről, kibontakoztathatta kreativitását, és ahonnan végül mindenki azzal az érzéssel távozatott, hogy valami fantasztikus dolog részese lehetett. Folyamatosan bátorította diákjait, hogy ne féljenek megmutatni a bennük rejlő tehetséget, amiről őszintén hitte, hogy mindannyiukban ott lakozott. A különböző versenyek mindig lázba hozták: velünk együtt izgult, és szívből örült az elért sikereinknek. Egyik megálmodója volt a számára különösen sokat jelentő »Olvass többet! Határtalanul – magyarul« versenynek, diákok százait motiválva arra, hogy időt szakítsanak az olvasásra. Megmutatta, hogy a tanítás nem csupán adatok és tények átadásáról szól, hanem egy – olykor göcsörtös – út, amit a tanár és a diákok együtt járnak végig. Mindezek mellett végtelenül empátikus és emberséges személy volt, aki valóban törődött a körülötte lévőkkel, és mindenkiben képes volt meglátni a jót. Nemcsak oktatott, hanem nevelt is, méghozzá elképesztő türelemmel, odaadással és szeretettel. Teljes bizonyossággal kijelenthetem, hogy nélküle nem lennék az, aki ma vagyok: a kedvességgel és melegsívűséggel párosuló bölcsessége számos élethelyzetben inspirációként szolgált, és szolgál

mindmáig. Számomra – és úgy hiszem, hogy még sokak számára – Hajni néni példakép, nagybetűs Tanár és nagybetűs Ember volt egy személyben.”

Fehér Zsuzsánna, Jene Zsófia, P. Kárándi Júlia, Kluka László, Pilishegyi Péter információi segítségével szerkesztette:

kollegája,
PETERNAINÉ JUHÁSZ ZSUZSA
Debrecen